

The background of the slide features two men in dark suits, seen from behind, looking towards a tall, modern skyscraper. The scene is backlit by a bright sun, creating a strong lens flare effect. The sky is a clear, bright blue. In the foreground, the silhouettes of green leaves from a tree are visible on the right side. A prominent yellow graphic element, consisting of a thick line forming a partial frame, surrounds the main text on the left side of the slide.

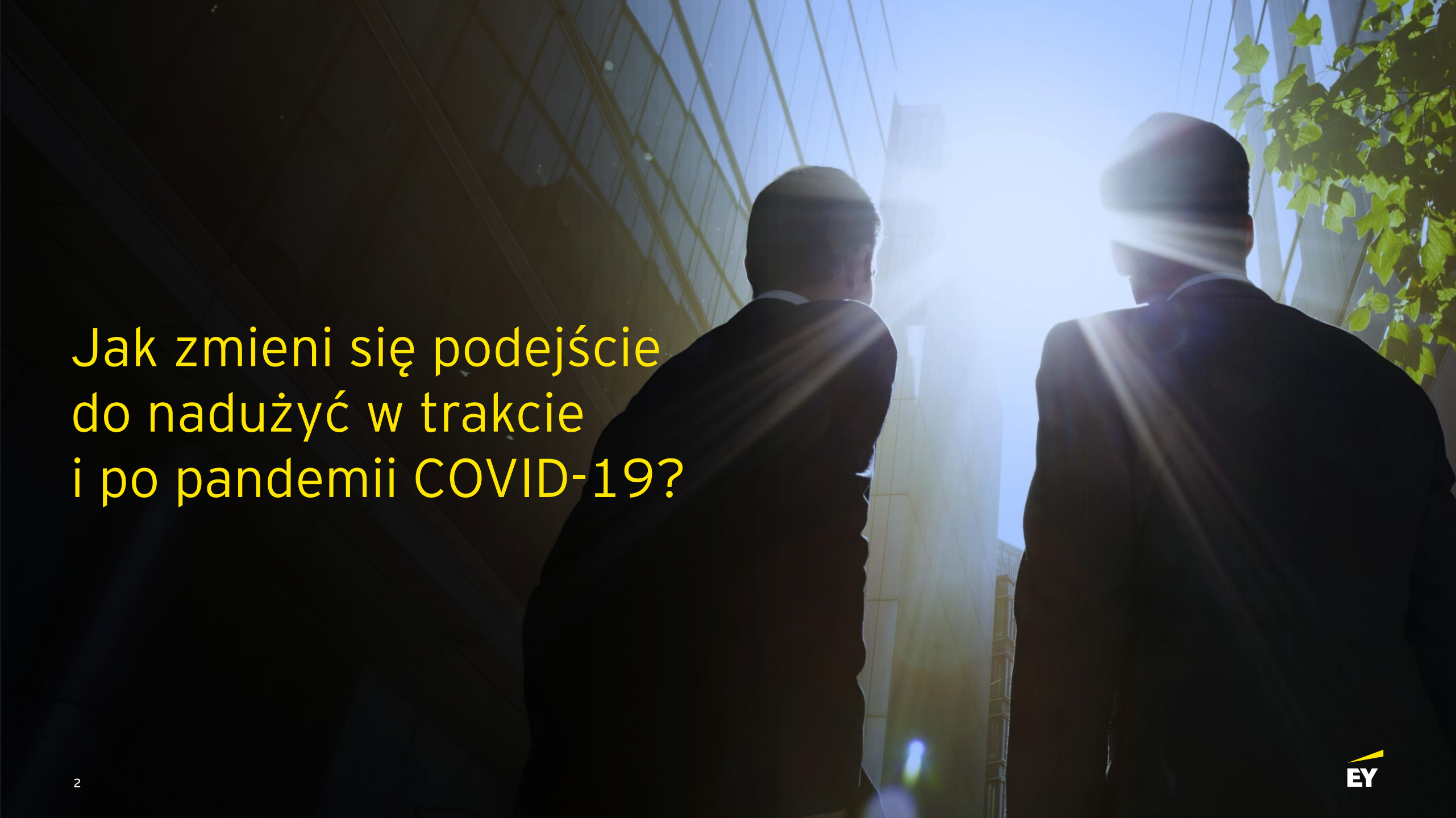
Czy to moment prawdy dla uczciwego biznesu?

Światowe Badanie Uczciwości w Biznesie 2020

■ ■ ■
The better the question. The better the answer.
The better the world works.

The EY logo is positioned in the bottom right corner. It features a yellow chevron shape pointing upwards and to the right, positioned above the letters 'EY' in a bold, white, sans-serif font. Below the logo, the tagline 'Building a better working world' is written in a smaller, white, sans-serif font.

EY
Building a better
working world

Jak zmieni się podejście
do nadużyć w trakcie
i po pandemii COVID-19?

Jak zmieni się podejście do nadużyć w trakcie i po pandemii COVID-19?

90% badanych uważa, że COVID-19 stwarza ryzyko dla prowadzenia biznesu w sposób etyczny

Czy czeka nas fala oszustw?

Podobnie jak w przypadku kryzysu lat 2007 - 2008, pandemia COVID-19 **ujawni nadużycia** ukrywane w czasach wzrostu gospodarczego.

Pojawią się **nowe oszustwa** wykorzystujące wyzwania związane z pandemią.

Ryzyko reputacyjne dla firm jest dziś większe, m.in. za sprawą mediów społecznościowych, dzięki którym przepływ informacji jest szybszy.

Pokusa by pójść na skróty

W niepewnych czasach rośnie **presja na działania nieetyczne**.

Więcej osób skłonnych jest działać nieetycznie lub niezgodnie z prawem, aby ratować swoje firmy oraz miejsca pracy.

Szukając oszczędności **firmy będą ograniczały koszty** związane z przeciwdziałaniem nadużyciom.

Rola uczciwości

Firmy będą oceniane nie tylko pod kątem tego jak ale także **jakimi metodami** radzą sobie z kryzysem.

Kryzys zweryfikuje jakość programów *compliance* i to jak głęboko postawy etyczne pracowników są zakorzenione w wartościach firm.

Dobre intencje to za mało. Kluczową rolę odegrają **wpływ na rzeczywiste zachowania pracowników** i postawienie uczciwości w centrum działań organizacji.

43% **członków zarządu** uważa, że pandemia może doprowadzić do poprawy sytuacji związanej z uczciwością w biznesie

podczas gdy

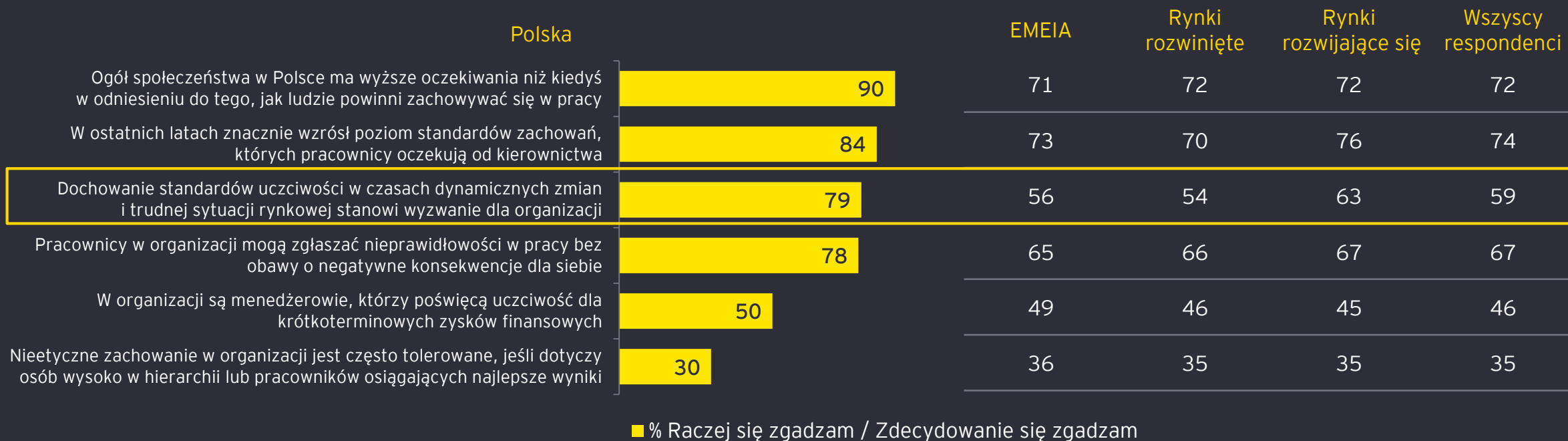
21% **młodszych stażem pracowników** zgadza się z tym stwierdzeniem

Z obawą patrzymy na trudną sytuację rynkową

79%

respondentów w Polsce wskazało, że dochowanie standardów uczciwości może stanowić wyzwanie w czasach dynamicznych zmian i trudnej sytuacji rynkowej (59% na świecie, 54% w krajach rozwiniętych)

Polska zajęła trzecie miejsce i jest jedynym krajem Unii Europejskiej w pierwszej dziesiątce zestawienia.

Pytanie: W jakim stopniu zgadza się Pan/Pani lub nie zgadza z poniższymi stwierdzeniami?

Próba: Polska (100); EMEIA (1639); Rynki rozwinięte (1218); Rynki rozwijające się (1730); Wszyscy respondenci (2948)

Wszystkie zaprezentowane wyniki w %

Nowe schematy oszustw wywołane przez COVID-19

Gdy uczciwość traci sprzymierzeńców, na rzecz szybkich zysków, oszustwo staje się dla wielu sposobem na życie. **Ofiarą nieuczciwych praktyk mogą paść przedsiębiorstwa, zwykli ludzie, nasi bliscy.**

Epidemia COVID-19 powoduje dużą niepewność i zmienność, co stwarza przestępcom dobre warunki do nadużyć. Grupy przestępcze, żerując na niewiedzy i wykorzystując proste sztuczki socjotechniczne dążą do kradzieży majątku lub wyłudzenia danych swoich ofiar. Właśnie dlatego **postanowiliśmy udostępnić publicznie bazę ze schematami oszustw**. Wiedza o tym, jakie zachowanie ma znamiona oszustwa jest najlepszym sposobem, aby się przed nim uchronić i być

#KrokPrzedOszustem

Baza ze schematami nadużyć dostępna jest [tutaj](#).

Percepcja, rola i przyszłość uczciwości w biznesie

Uważamy, że uczciwość w biznesie jest ważna, ale...

100%

respondentów w Polsce (95% na świecie) deklaruje, że istotne jest by organizacja potrafiła wykazać się uczciwością w biznesie.

Polacy uczciwość postrzegają głównie przez pryzmat korzyści rynkowych...

57% respondentów w Polsce do najważniejszych korzyści z uczciwego działania zalicza możliwość przyciągnięcia nowych klientów.

... i nie dostrzegają w uczciwym działaniu korzyści pomagających ograniczyć ryzyko regulacyjne lub prawne

Zaledwie 16% respondentów zaliczyło ograniczenie ryzyka działań organów ścigania lub regulatorów do kluczowych korzyści wynikających z uczciwego działania.

Najważniejsze korzyści z uczciwego działania

	EMEIA	Rynki rozwinięte	Rynki rozwijające się	Wszyscy respondenci
	39	35	46	41
	45	40	57	50
	42	43	39	40
	35	30	39	35
	40	42	33	37
	31	32	31	31
	30	30	32	31
	98	97	99	98

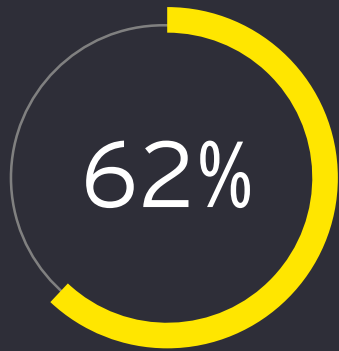

Pytanie: Które z poniższych korzyści wynikających z uczciwego prowadzenia działalności byłyby najważniejsze dla organizacji takiej jak Pana/Pani organizacja?

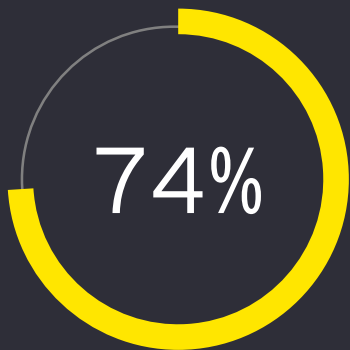
Próba: Polska (100); EMEIA (1639); Rynki rozwinięte (1218); Rynki rozwijające się (1730); Wszyscy respondenci (2948)

Wszystkie zaprezentowane wyniki w %

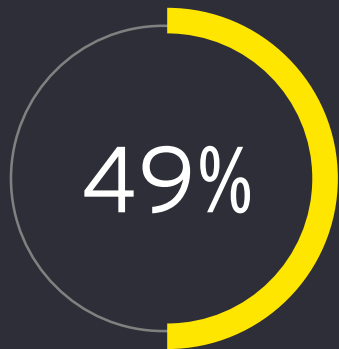
... motywuje nas strach, a nie wiara, że tak należy postąpić.

Polscy respondenci pojęcie uczciwości odnoszą raczej do **zgodności z prawem i obowiązującymi zasadami** (62%, pierwsze miejsce na świecie), niż **postępowania w prawidłowy sposób, nawet jeśli nikt nie patrzy** (27%, trzecie miejsce od końca na świecie).

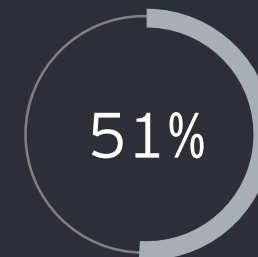
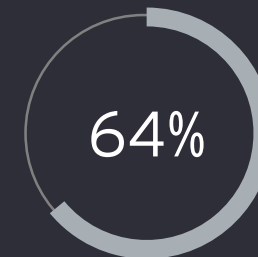
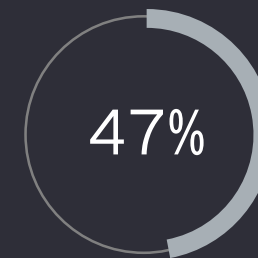

Polscy respondenci w większości oceniają, że nie byliby skłonni dopuścić się nadużyć ze względu na obietnicę nagrody lub przyspieszenie kariery (74%), ani w wyniku presji przełożonych (73%).

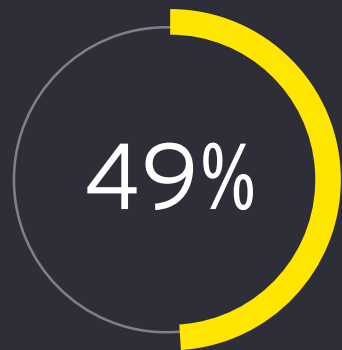
Jednocześnie aż 49% miałyby obawy, gdyby podejmowane przez nich decyzje były obiektem kontroli lub audytu.

Wszyscy respondenci

... mamy ograniczone zaufanie do swoich współpracowników.

49% respondentów z Polski wierzy, że ich współpracownicy nie byliby skłonni postąpić nieetycznie. Pomimo to:

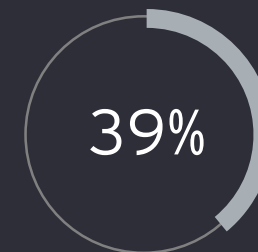

20% respondentów w Polsce dopuszcza, że mogliby oni **przymknąć oko na nieetyczne zachowanie**, dostawcy, dystrybutora lub innej strony trzeciej

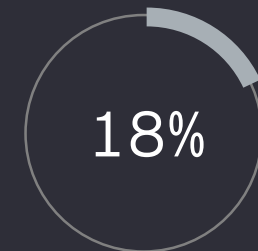

22% respondentów w Polsce dopuszcza, że mogliby oni **dostarczyć fałszywą informację** kierownictwu

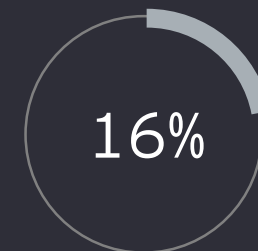
Wszyscy respondenci

39%

18%

16%

... nie wierzymy, że nasi przełożeni zawsze postępują uczciwie.

58%

członków zarządu jest przekonana o tym, że postępuje prawidłowo,

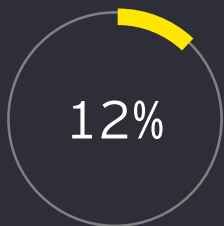
podczas gdy

57%

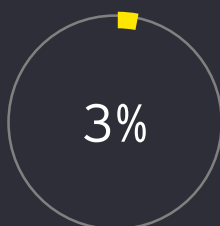
młodszych stażem pracowników ma wątpliwości czy ich kadra zarządzająca przestrzega prawa, kodeksów etyki czy standardów branżowych.

Kadra kierownicza jest skłonna do działań nieetycznych częściej niż szeregowi pracownicy

Członkowie zarządu i wyższe kierownictwo są czterokrotnie bardziej skłonni przyjąć lub wręczyć łapówkę (12%) niż szeregowi pracownicy (3%)

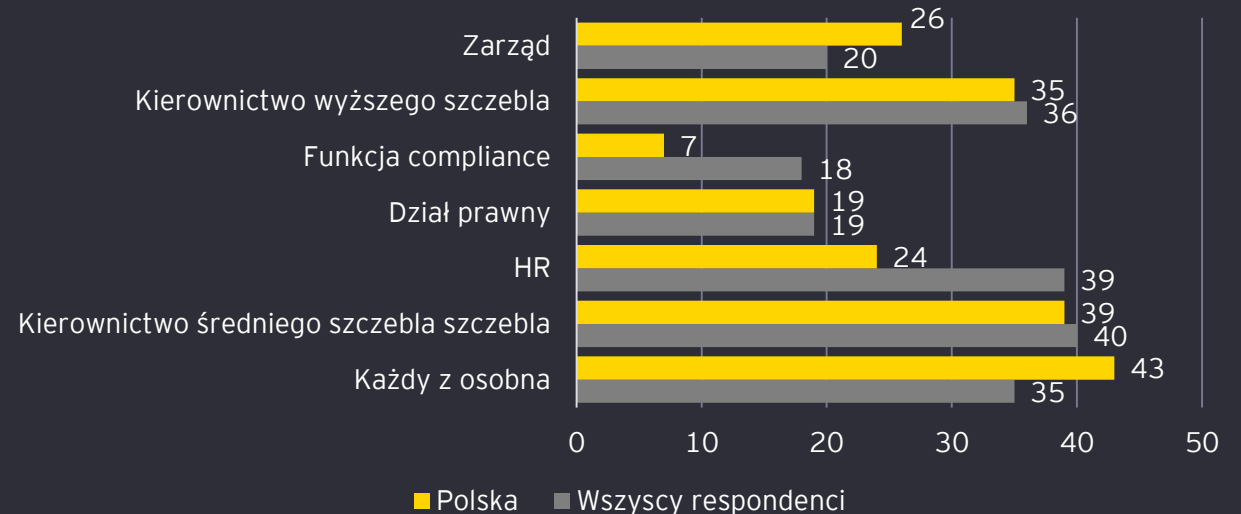

Kadra kierownicza

Szeregowi pracownicy

Jednocześnie, znaczna część respondentów uważa, że to właśnie kierownictwo odgrywa kluczową rolę w budowaniu postaw etycznych:

Pytanie: Kto w Pana/Pani organizacji odpowiada za zapewnienie uczciwego postępowania pracowników?

Próba: Polska (100); Wszyscy respondenci (2948)

Co czwarty badany w Polsce byłby gotów postąpić nieetycznie

23%

Blisko co czwarty (23%) badany w Polsce (30% na świecie) byłby gotowy postąpić nieetycznie, jeśli miałyby to pozytywny wpływ na ich wynagrodzenie lub rozwój kariery

1 na 4

	Polska	EMEIA	Rynki rozwinięte	Rynki rozwijające się	Wszyscy respondenci
Ignorowanie nieetycznych zachowań w zespole	10	13	11	12	12
Dostarczanie kierownictwu nieprawdziwych informacji	9	10	9	9	9
Falszowanie danych finansowych	7	10	8	8	8
Ignorowanie nieetycznych zachowań ze strony dostawców, dystrybutorów lub innych stron trzecich	6	14	11	14	13
Zaproponowanie lub przyjęcie łapówki	6	10	7	9	8
Falszowanie ewidencji klientów	3	10	9	7	8
Oszukiwanie podmiotów zewnętrznych, takich jak organy nadzoru, audytorzy czy regulatorzy	2	11	11	9	10
Co najmniej jedno z powyższych	23	34	31	29	30

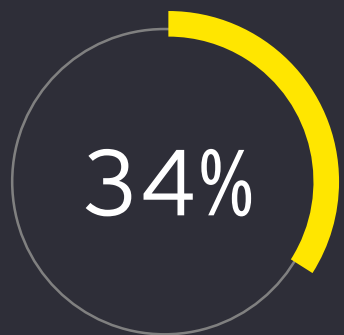
Pytanie: Które z poniższych działań, o ile którekolwiek, był(a)by Pan/Pani gotowy/-a podjąć, aby poprawić perspektywy rozwoju swojej kariery lub pakiet wynagrodzenia?

Próba: Polska (100); EMEIA (1639); Rynki rozwinięte (1218); Rynki rozwijające się (1730); Wszyscy respondenci (2948)

Wszystkie zaprezentowane wyniki w %

Współpraca z partnerami biznesowymi

Na ile ufamy stronom trzecim?

Zaledwie jedna trzecia (34%) organizacji globalnie jest zdecydowanie przekonana, że podmioty, z którymi współpracują przestrzegają litery prawa, kodeksów postępowania oraz regulacji branżowych

Taki sam odsetek jest zdecydowanie przekonany, że ich dostawcy i partnerzy biznesowi na co dzień kierują się w działaniu uczciwością

Ignorowanie działań nieetycznych dla osobistych korzyści?

1 na 7

uczestnik badania ogółem

1 na 5

członek zarządu

Co siódmy (13%) uczestnik badania ogółem i aż co piąty (20%) członek zarządu byłoby skłonni ignorować nieetyczne postępowanie kontrahenta, jeśli miałyby to pozytywny wpływ na ich wynagrodzenie lub rozwój kariery.

Zgłaszanie nieprawidłowości i sytuacja sygnalistów

Otoczenie regulacyjne w sprawie sygnalistów

Dyrektywa UE w zakresie ochrony sygnalistów

- ▶ Celem Dyrektywy jest zapewnienie pełnego wykorzystania potencjału w zakresie ochrony sygnalistów (...)
- ▶ Dyrektywa wprowadza wspólne minimalne normy dla przedsiębiorstw (tzw. standard minimum):

Poufne kanały przyjmowania zgłoszeń

7 dni na potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia

Bezstronna osoba lub wydział do podejmowania działań następczych

Zachowanie należytej staranności przy podejmowaniu działań następczych

Max. 3 miesiące na przekazanie informacji zwrotnych o podjętych działaniach następczych

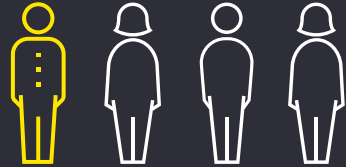

Jasne i łatwo dostępne informacje na temat warunków i procedur dokonywania zgłoszeń zewnętrznych

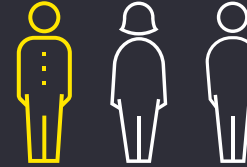
Spełnienie powyższych obowiązków stanie się obowiązkowe dla dużych przedsiębiorstw już **w 2021 roku.**

Sygnalistów jest więcej niż mogłoby się wydawać

1 na 4

1 na 3

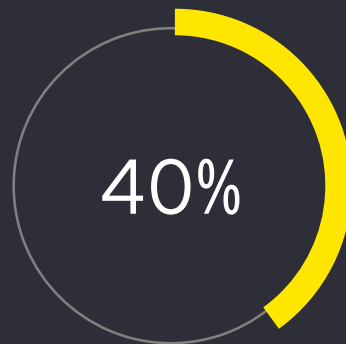
23%

respondentów z Polski (37% globalnie) przynajmniej raz zgłaszało zaobserwowane nieprawidłowości

31%

respondentów z Polski (40% na świecie) było świadkiem działań, innych pracowników, które mogłyby negatywnie wpłynąć na reputację firmy

Zgłaszanie nieprawidłowości staje się łatwiejsze

Zdaniem 40% respondentów z Polski (39% na świecie) pracownicy mogą z większą łatwością zgłaszać nieprawidłowości.

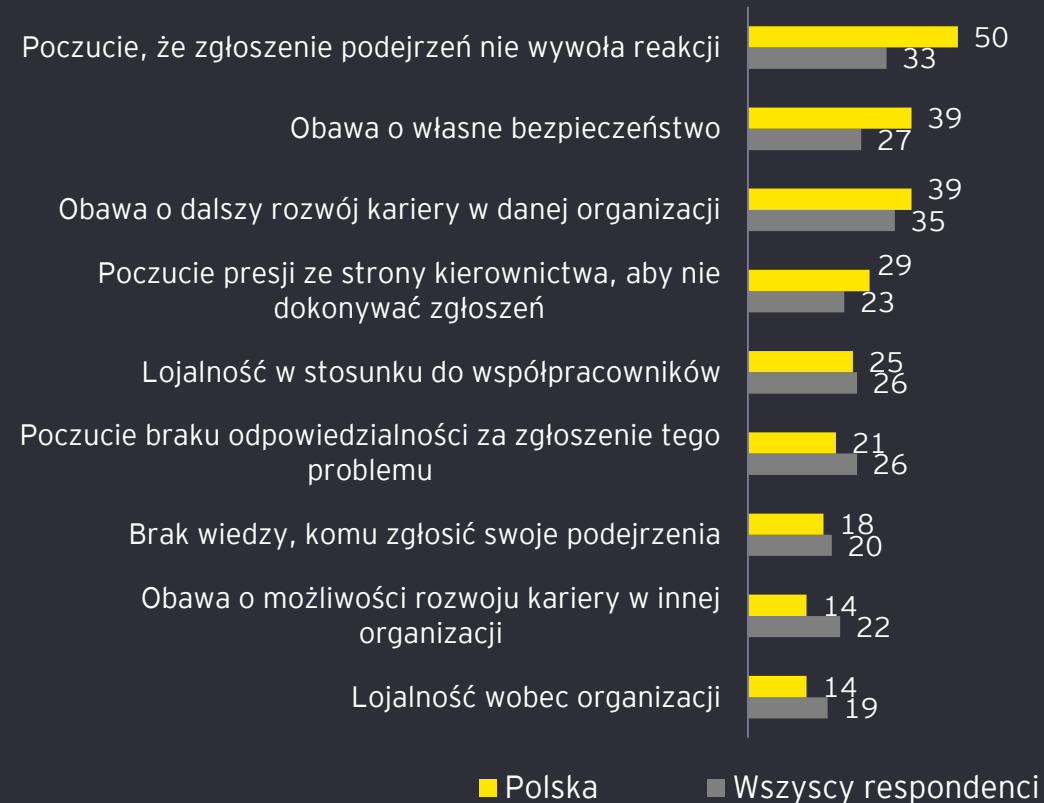

Czy sygnaliści w Polsce mogą się czuć bezpiecznie?

78% respondentów w Polsce (67% globalnie) wskazało, że sygnaliści w ich organizacji nie muszą obawiać się negatywnych konsekwencji, **jednocześnie:**

- ▶ Tylko **14%** respondentów (27% globalnie) widzi **poprawę bezpieczeństwa** sygnalistów
- ▶ Jedna szóstka (**17%**) respondentów (14% globalnie) wskazuje, że **wzrosły obawy pracowników** przed korzystaniem z dostępnych kanałów zgłaszania nieprawidłowości
- ▶ Ponad połowa (**52%**) respondentów (53% globalnie) w przypadku zgłoszenia nieetycznego zachowania, czuła się **pod presją, aby nie dokonywać zgłoszenia**

Respondenci w Polsce wskazywali szereg czynników zniechęcających do sygnalizowania nieprawidłowości dużo częściej niż w innych krajach:

Pytanie: Które z następujących powodów, o ile którekolwiek, były przyczynami, dla których nie zgłosił(a) Pan/Pani podejrzeń?

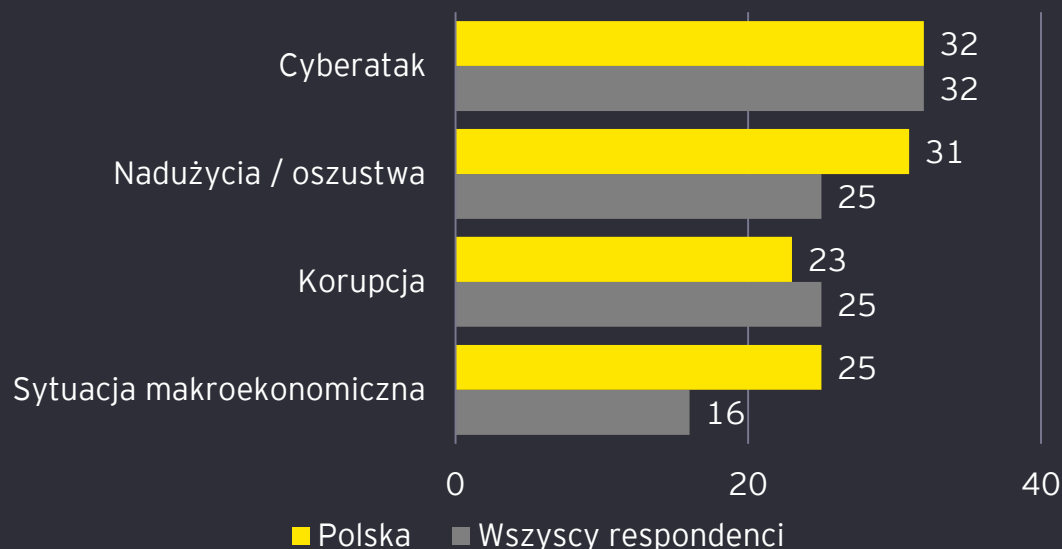
Próba: Polska (100); Wszyscy respondenci (2948)

Ochrona danych poufnych i ryzyko cyberataku

Cyberatak jednym z największych zagrożeń dla firmy

Ryzyko cyberataku jest najczęściej wskazywanym zagrożeniem dla długoterminowego sukcesu firmy

Jest ono postrzegane jako równie groźne co ryzyko nadużyć, oraz nawet większe niż ryzyko związane z korupcją czy sytuacją makroekonomiczną.

Pytanie: Które z poniższych, jeśli w ogóle, stanowią według Pana/Pani największe zagrożenia dla długoterminowego sukcesu Pana/Pani organizacji?

Próba: Polska (100); Wszyscy respondenci (2948)

Na cyberataki najbardziej narażone są dane klientów i pracowników oraz informacje finansowe

- ▶ W Polsce odsetek tych wskazań (51%) przewyższa światową średnią (34%)
- ▶ Respondenci z Polski (2%) nie upatrują natomiast zagrożenia w wycieku informacji o zgodności organizacji z przepisami

Pytanie: Które z poniższych elementów organizacji, jeśli którekolwiek, są Pana/Pani zdaniem najbardziej narażone na naruszenia bezpieczeństwa danych?

Próba: Polska (100); Wszyscy respondenci (2948)

Czy jesteśmy gotowi odpowiedzieć na zagrożenia?

W ciągu ostatnich 12 miesięcy:

13% polskich organizacji
(21% globalnie) było
celem cyberataku

13% polskich organizacji
(19% globalnie) doświadczyło
istotnej utraty danych

A jednocześnie:

37% polskich organizacji
(38% globalnie) posiada
plan postępowania
w przypadku cyberataku

25% polskich organizacji
(29% globalnie) posiada
procedurę odpowiedzi na wniosek
o dostęp do danych osobowych

14% respondentów z Polski
(13% globalnie) uważa, że ich
organizacja mogłaby lepiej
chronić się przed cyberatakami

19% respondentów z Polski
(14% globalnie) uważa, że ich
organizacja mogłaby lepiej
chronić dane klientów

Ochrona danych poufnych

75%

respondentów z Polski deklaruje dobrą znajomość obowiązujących przepisów o poufności i ochronie danych.

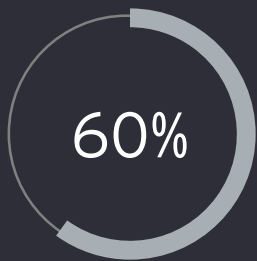
42%

Pomimo, że 42% organizacji w Polsce dysponuje wyspecjalizowanym personelem do analizy danych,

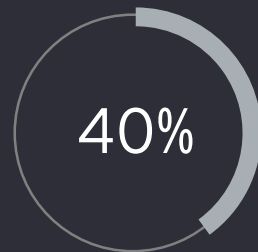
23%

zaledwie 23% respondentów w Polsce (trzecie miejsce od końca na świecie) przyznało, że ich organizacje posiadają specjalistyczne narzędzia umożliwiające wykorzystanie gromadzonych danych przez organizację.

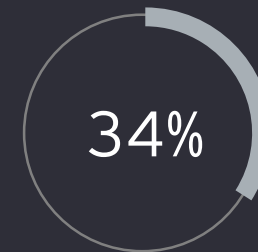
Wszyscy respondenci

Wszyscy respondenci

Wszyscy respondenci

Podsumowanie

Podjęcie do badania i profil uczestników

W okresie od stycznia do lutego 2020 roku nasi ankieterzy - globalna agencja badań rynku Ipsos Mori - przeprowadzili 2948 wywiadów w lokalnych językach z członkami zarządów, przedstawicielami kadry kierowniczej wyższego szczebla, managerami i pracownikami wybranych największych spółek z 33 krajów i terytoriów z całego świata.

Kolejne 600 wywiadów przeprowadzono w kwietniu 2020 roku po wybuchu pandemii COVID-19 z zastosowaniem tego samego profilu ankietowanych w Chinach, Niemczech, Indiach, Włoszech, Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych.

W Polsce przeprowadzonych zostało 100 rozmów. Próba respondentów w Polsce została scharakteryzowana w tabelach poniżej:

Wielkość organizacji	% respondentów	Rola w organizacji / dział	% respondentów	Branża / sektor	% respondentów
Poniżej 250 pracowników	-	Obsługa klienta	21%	Usługi finansowe	8%
250 - 499 pracowników	-	Compliance	2%	Sektor publiczny	6%
500 - 999 pracowników	31%	Finanse	4%	Sprzedaż detaliczna i hurtowa	18%
1.000 - 4.999 pracowników	40%	IT	12%	Technologia, Komunikacja i Rozrywka	13%
5.000 - 9.999 pracowników	11%	Dział prawny	2%	Energetyka	6%
Powyżej 10.000 pracowników	18%	Marketing	5%	Branża medyczna i farmaceutyczna	3%
		Sprzedaż	3%	Zaawansowane technologie i motoryzacja	20%
		Inna	51%	Nieruchomości	8%
				Usługi profesjonalne	3%
				Inne	15%

Wyniki zostały porównane z rezultatami dla; regionu Europy, Bliskiego Wschodu, Indii i Afryki („EMEIA”)**, rynków rozwiniętych**, rynków rozwijających się** oraz wszystkich respondentów.

Ze względu na zaokrąglenia lub pominięcia niektórych wyników oraz w celu lepszego porównania odpowiedzi, nie wszystkie wyniki sumują się do 100%.

Podsumowanie

90% uczestników badania uważa, że **COVID-19 stwarza ryzyko dla etycznego** prowadzenia biznesu. Podczas gdy **43% członków zarządu** jest zdania, że pandemia może ostatecznie doprowadzić do poprawy sytuacji związanej z uczciwością w biznesie, jedynie 21% **młodszych stażem pracowników** zgadza się z tym stwierdzeniem.

Rozdźwięk międzypokoleniowy jest zauważalny także w innych odpowiedziach:

- ▶ 58% członków zarządu jest przekonanych o tym, że postępuje prawidłowo,
  - ▶ aż 53% młodszych stażem pracowników ma wątpliwości czy kadra zarządzająca przestrzega prawa, kodeksów etyki czy standardów branżowych.
-

Co siódmy (13%) uczestnik badania ogółem i **aż co piąty (20%) członek zarządu** byłby **skłonny ignorować nieetyczne postępowanie** kontrahenta, jeśli miałyby to pozytywny wpływ na ich wynagrodzenie lub rozwój kariery.

Zdaniem **czterech na pięciu (79%)** badanych w Polsce, **dochowanie standardów uczciwości może być wyzwaniem** w czasach dynamicznych zmian i trudnej sytuacji rynkowej. Średnia dla krajów rozwiniętych wyniosła 54%.

Blisko co czwarty (23%) badany w Polsce (30% na świecie) byłby **gotowy postąpić nieetycznie**, jeśli miałyby to pozytywny wpływ na ich wynagrodzenie lub rozwój kariery.

Dane kontaktowe

Zespół Zarządzania Ryzykiem Nadużyć EY

Mariusz Witalis
Partner EY

+48 (22) 557 79 50
Mariusz.Witalis@pl.ey.com

Wojciech Niezgodziński
Doświadczony Menedżer EY

+48 (22) 557 62 90
Wojciech.Niezgodzinski@pl.ey.com

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

O firmie EY

EY jest światowym liderem rynku usług profesjonalnych obejmujących usługi audytorskie, doradztwo podatkowe, doradztwo biznesowe i doradztwo transakcyjne. Nasza wiedza oraz świadczone przez nas najwyższej jakości usługi przyczyniają się do budowy zaufania na rynkach kapitałowych i w gospodarkach całego świata. W szeregach EY rozwijają się utalentowani liderzy zarządzający zgranymi zespołami, których celem jest spełnianie obietnic składanych przez markę EY. W ten sposób przyczyniamy się do budowy sprawniej funkcjonującego świata. Robimy to dla naszych klientów, społeczności, w których żyjemy i dla nas samych.

Nazwa EY odnosi się do firm członkowskich Ernst & Young Global Limited, z których każda stanowi osobny podmiot prawny. Ernst & Young Global Limited, brytyjska spółka z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji (company limited by guarantee) nie świadczy usług na rzecz klientów.

Aby uzyskać więcej informacji, wejdź na www.ey.com/pl

EY, Rondo ONZ 1, 00-124 Warszawa

© 2020 EYGM Limited.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Niniejsza publikacja została sporządzona z należytą starannością, jednak z konieczności pewne informacje zostały podane w skróconej formie. W związku z tym publikacja ma charakter wyłącznie orientacyjny, a zawarte w niej dane nie powinny zastąpić szczegółowej analizy problemu lub profesjonalnego osądu. EY nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek straty powstałe w wyniku czynności podjętych lub zaniechanych na podstawie niniejszej publikacji. Zalecamy, by wszelkie przedmiotowe kwestie były konsultowane z właściwym doradcą.

